

Woord vooraf

Bij complexe mondiale vraagstukken, zoals op het gebied van vluchtelingen, armoede en ecologie biedt een eurocentrische benadering geen uitkomst. In 1983 gaf Heinz Kimmerle in *Entwurf einer Philosophie des Wir. Schule des alternativen Denkens* (Ontwerp van een filosofie van het wij. School van het alternatieve denken) de urgentie aan om ons op een radicaal andere manier tot de wereld en elkaar te verhouden. Het westerse denken in opposities vanuit een exclusieve eenheid heeft tegenkrachten nodig. We moeten luisteren naar stemmen uit de marge. Er is niet één geschiedenis, maar vele, evenmin als er één oplossing of uitweg is. Hij presenteert identiteit als een dynamische samenhang van verschillen. Mens en natuur staan niet meer tegenover elkaar. Het autonome individu – het ‘ik’ – wordt ingebed in een gemeenschapsdenken: het ‘wij’. Daarmee benadrukt hij ieders verbondenheid *met* en daarmee ieders verantwoordelijkheid *voor* de aarde en voor anderen. In dialoog met Franse differentiedenkers deconstrueert Kimmerle de westerse hegeliïaanse filosofie en gaat hij in dialoog met feministische en later met Afrikaanse filosofen. De door hem voorgestelde interculturele dialoog opent perspectieven op nieuwe wegen. Deze dialoog is alleen mogelijk als we oprecht bereid zijn onze denkbeelden te bevragen en als we ons telkens opnieuw openstellen voor andere levens- en denkwijzen.

Dit boek is een eerbetoon aan een filosoof en vriend die ons uitdaagt het landschap te blijven verkennen en ons uitnodigt om steeds weer op weg te gaan. Vijftien filosofen van verschillende generaties laten zien hoe het denken van Heinz Kimmerle doorwerkt in hun werk. Zij tonen dat zijn inzichten nog steeds zeer actueel zijn. Niet alleen is de urgentie van intercultureel filosoferen groter dan ooit, er is tevens behoefte aan een integrale ecofilosofie of ecosofie. Filosoferen is niet vrijblijvend. Het zet aan tot handelen. Toch begint filosoferen en zeker intercultureel filosoferen met luisteren. Daarom beginnen we met een verhaal. Nadat ieder aan het woord is geweest, eindigen wij met een uitleiding.

Henk Oosterling & Renate Schepen